

On Turkophobia and The Uncanny-Valley-Ness of Being Turkish-Turkish* in Europe

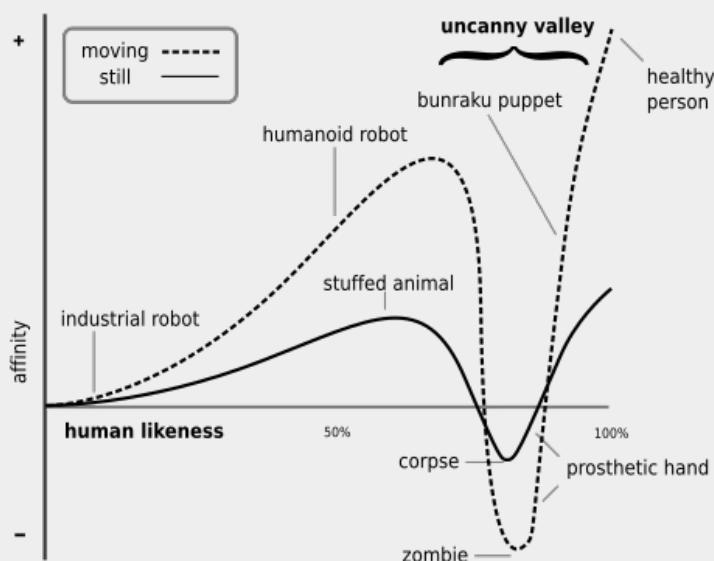
*Karanlık karanlığı kovamaz; sadece ışık bunu yapabilir. Nefret nefreti kovamaz; sadece sevgi bunu yapabilir. Ben sevgiye bağlı kalmaya karar verdim. Nefret taşınamayacak kadar büyük bir yüktür.***

*Darkness cannot drive out darkness; only light can do that. Hate cannot drive out hate; only love can do that. I have decided to stick with love. Hate is too great a burden to bear. ***

Martin Luther King Jr.

Uncanny Valley teorisi ilk kez robotik ve mekatronik profesörü Masahiro Mori tarafından 1970'te aynı adlı kitabında ortaya atıldı, ve genel hatlarıyla şunu öne sürdürdü:

Bir robot insanları andıran özelliklere sahip ise çoğu insan ona karşı empati duyar fakat robot gerçekten insana benzemeye başladıkça bu durum çoğu insanda tam tersine huzursuzluk yaratır. Ancak bu durumu gerçekten ilginç kılan şey, benzerlik skalasında ilerlemeye devam ettiğinizde bu huzursuzluğun tekrardan kaybolmasıdır. Bu durum grafiğe çevirildiğinde bir vadideki gibi bir vadiyi andırır ve ismi buradan gelmektedir.

The *Uncanny Valley* theory was first proposed in 1970 by robotics and mechatronics professor Masahiro Mori in his book of the same name, and it broadly put forward the following idea:

If a robot has human-like characteristics, most people have general feelings of empathy towards it; however, as the robot begins to look too human, this reaction reverses and instead creates a sense of unease in most people. What makes this phenomenon truly interesting is that as you continue along the scale of similarity, this uneasiness eventually disappears again. When represented graphically, this pattern resembles a valley, which is where the theory gets its name.

* İsviçre'ye taşındığımdan beri bana sorulan soru, ne demekse? *The question that I keep getting asked since I moved to Switzerland, whatever that means?*

** King, Martin Luther, Jr. (1963). *Strength to Love*. Harper & Row. ISBN: 0060647108.

Adım Cemre olarak İstanbul'da doğdum ve Aydınlıyım. Dedeme göre Aladdin Keykubat'ın soyundan geliyoruz, ama dedemin sözü genelde biraz loto gibidir. Eğer gerçekten aile ağacınızı merak ediyorsanız Türkiye'de Türk vatandaşları için E-Devlet adında bir uygulama var, oradan devlet arşivlerinde kayıtlı olan tüm atalarınızı doğum ve ölüm yerleri ile görebilirsiniz. Komik bir şekilde sizin soyağacınıza sizin kadar Rus hackerların da erişimi var, sitemiz pek güvenli olmadığı için her beş senede bir bilgilerimiz açığa çıkartılıyor.

Ben henüz soyağacımı girip baktım, *cesaret etmek* ya da edememekten değil aslında, E-Devlet şifremi unuttuğum için. Eğer bir gün şifremi hatırlarsam soyağacında aratacağım ilk kişi Aladdin Keykubat olacak.

Bazen kendime acaba bu E-Devlet uygulamasının soyağacı araştırma sekmesinin başka ülkelerde de yaygın ve mümkün olup olmadığını soruyorum. Acaba bu sekme eklemek kimin fikriydi, ve nasıl ortaya çıktı?

Yazımın girişinde bir *Oğuzlar* ailesinden bahsetmiştim. Bahsi geçen *Oğuzlar*, Orta Asya bozkırlarında (günümüz Türkmenistan, Kazakistan ve Özbekistan bölgeleri) yaşayan göçebe Türk boyalarının büyük bir konfederasyonuydu. Oğuz boyalarının Anadolu'ya geliş 11. yüzyılda Selçuklu akınlarıyla başlayan bir süreçtir. Bu göçler sonucunda Oğuzların önemli bir bölümü Anadolu'ya yerleşmiş, bir kısmı da Kafkaska'ya yayılmıştır. Bu boyları at sırtında göçebe hayattan ekili tarlalara yöneltlen neydi bilmiyorum, ancak size şu bilgiyi yüksek kesinlikle verebilirim: Türkiye'de gen yüzdesi açısından Türkler (Anadolu Türkleri haricinde) sadece bir azınlığı oluşturuyor*. Biz Türkiyeli insanlar olarak Türk olmayı gen yüzdesi olarak değil, **ulusal bir üst kimlik olarak** kabul ediyoruz, tipki Yunanistan, Tayland ve İran gibi. *Gen yüzdesi bakımından Türk* olan vatandaşların Türkiye'de azınlıkta olma sebebini anlamak için Türkiye'nin geopolitik konumuna göz atmak gereklidir.

I was born with the given name *Cemre* in Istanbul, and I'm originally from Aydin. According to my grandfather, we descend from Alaaddin Keykubat, but my grandfather's claims are usually a bit like playing the lottery. If you're genuinely curious about your family tree, there's an application in Turkey called E-Devlet for Turkish citizens, where you can see all of your ancestors recorded in state archives, along with their birth and death locations. Amazingly enough, Russian hackers seem to have just as much access to our family trees; since the system isn't very secure, our data gets leaked every five years or so.

I still haven't looked up my own family tree yet not because I lack the *courage*, but because I forgot my E-Devlet password. If I ever remember it, the first person I'll search for in my ancestry will be Alaaddin Keykubat.

Sometimes I wonder whether this family tree feature in the E-Devlet app is common or even possible in other countries. Whose idea was it to add this section, and how did it come about?

At the beginning of my writing, I mentioned a family of *Oghuz*. The *Oghuz* in question were a large confederation of nomadic Turkic tribes living on the Central Asian steppes (in what is now Turkmenistan, Kazakhstan, and Uzbekistan). The arrival of the *Oghuz* tribes in Anatolia was a process that began with Seljuk influxes in the 11th century. As a result of these migrations, a significant portion of the *Oghuz* settled in Anatolia, while others spread into the Caucasus. I don't know what drove these tribes from a nomadic life on horseback toward cultivated farmlands, but I can say this with a high degree of certainty: in terms of genetic percentages, Turks (excluding Anatolian Turks) make up only a minority in Turkey*. In Turkey, we understand being Turkish not as a matter of genetic proportion but as a **national umbrella identity**, just as in Greece, Thailand, or Iran. To understand why citizens who are *genetic proportion-wise Turkic* make up a minority in Turkey, one must look at Turkey's geopolitical position.

*Hodoglugil, U., & Mahley, R. W. (2012). Turkish population structure and genetic ancestry reveal relatedness among Eurasian populations. *Genetics*, 190(3), 1225–1235.

Başlıkta bahsettiğim *Uncanny Valley* aslında tam da bu geopolitik konumlanmadan çıkışgelmekte. Türkiye fiziksel (ve politik) olarak Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları arasında bir *geçit vadisi* olarak konumlanıyor. Eğer sizden bir Türk vatandaşı olarak herhangi bir resmi formda gen yüzdesi açısından etnisitemizi seçmemizi isterlerse (Ki bence böyle bir isteğin kimse için iyi bir sebebi olma ihtimali yoktur.) tepkimiz genelde tam da bu *vadi* durumu yüzünden ya sadece kağıda bakmak, ya da *diğer* seçeneğini işaretlemek olur. Bir bakımda hiçbir seçenek için *yeterli* degilsinizdir; ne yeterince doğu, ne yeterince batı. Tıpkı Masahiro Mori'nin önermesi gibi, sizin etiketiniz artık *nereye de benim gibi ama tam da değil*'dır. Bu durumu kişisel bir anekdotumla örneklemek isterim:

Kültürel camiada çalışanlar olarak hayatımıza geçindirmek için çögümüz ikincil ve hatta üçüncü işlere sahibiz. Ben de bu durumdan ağızımın payını alıyorum ve bir pubta çalışıyorum. Her gün olmasa da çalıştığım akşamların çoğu, biralarını servis ettiğim insanlar bana şu soruyorlar:

Nerelisin? Çok tuhaf bir aksanın var.

Bu gereksiz, ve hatta biraz can sıkıcı diyalogu değiştirmek için artık tahmin etmeye çalışanın 5 frank olduğunu söylüyorum ve genelde *nereli olduğumu Avrupalı beyaz bir erkekten duymaya fiyat biçme kuralı* konuyu kapatmaya yardımcı oluyor. Bu kuralı bu şekilde adlandırdım, çünkü genelde Türk olduğumu söylediğimde gelen ilk tepki şu biçimde oluyor:

Emin misin? Bence sen x'lisin.

Bu örnekteki x bana daha *uygun*(!) gördükleri, genellikle Avrupa'dan seçilen bir ülke oluyor.

Bir gün iş yerimize yeni bir eleman alındı. Kişisel bilgilerini korumak adına ona bu yazında *William* adını vereceğim. Bu William da benim gibi İsviçre'de yaşayan bir göçmen, tabii *benim gibi* derken bir Türk olarak sınırlarımı aşmamalıyım(!) çünkü o Avrupa'nın başka bir ülkesinden gelme, benim gibi *Efta olmayan* ve Schengen vizesi 'ne ihtiyacı olan bir göçmen değil. William gelir gelmez belki beni biraz daha tanımak, belki de muhabbet olmasını umarak nereli olduğumu sordu, aynı müşterilerim gibi. Ben de ona Türk olduğumu söylediğimde Bana, pek de düşünmeye vakit ayırmadan şöyle bir çıkış yaptı:

Ama sen beyaz tenlisin?!

Belki de William kendince *sen bana benziyorsun* demeye, iltifat etmeye çalıştı. Bu tür durumlara alıştığını söylemek istemiyorum, ancak böyle bir şey ilk kez başıma geldiğinde yaşadığım durum çok daha şiddetliydi. İsviçre'deki ilk patronum bana öbür çalışanları eğlendirmek için ve/veya kendisinin ne kadar hierarşinin üst çemberinde olduğunu kanıtlamak için, benim aksanımın Türk olmadığını ve gizli bir Yunan ajanı olduğumu itiraf edene kadar bana maaşımı ödemeyeceğini söylemişti. Bu tür diyalogları hala ara sıra kafamda gözden geçirmiyorum değilim.

The Uncanny Valley I mentioned earlier in the title actually emerges from this geopolitical positioning. Turkey is situated physically (and politically) as a *passage valley* between the continents of Europe, Asia, and Africa. If, as a Turkish citizen, you were asked on any official form to select your ethnicity in terms of genetic percentage (which, in my opinion, could never possibly serve a good purpose for anyone), our reaction would generally be, because of this very *valley*, either to stare at the paper or to check the *other* box. In a sense, you are never *sufficient* for any of the options; neither Eastern enough nor Western enough. Just as Masahiro Mori proposed, your label becomes *almost like me, but not quite*.

I'd like to illustrate this with a personal anecdote:

For those of us working in the cultural sector, making a living often means having secondary or even tertiary jobs. I'm no exception, and I work at a pub. On most evenings when I'm working, if not every day, the people I serve drinks to ask me the same question:

Where are you from? You have a very strange accent.

To brush off this unnecessary, and frankly slightly annoying, exchange, I've started telling people that taking a guess costs five francs. Usually, the rule of *pricing hearing where I'm from through a white European man* helps bring the conversation to a close. I call this rule that way because when I say I'm Turkish, the first reaction is almost always:

Are you sure? I think you're from x.

In this example, *x* is usually a country they consider more *fitting(!)* for me, typically one chosen from Europe.

One day, a new employee joined our workplace. To protect their personal information, I'll call them *William* in this piece. Like me, William is a migrant living in Switzerland, though when I say *like me*, I should be careful not to overstep my boundaries as a Turk (!), because he comes from another European country and is not, like me, a migrant who is *non-EFTA* and in *need* of a Schengen visa. Shortly after arriving, perhaps to get to know me better or simply to make conversation, William asked where I was from, just like our customers do. I told him I was Turkish. Without taking much time to think, he blurted out:

But you have a pale complexion?

Perhaps William was trying, in his own way, to say *you look like me* or even to offer a compliment. I wouldn't say I'm used to these situations, but the first time something like this happened to me, the experience was much more pushy; an ex boss in Switzerland told me that she wouldn't pay my salary until I confessed (probably to entertain the other employees and/or to prove how high up she was in the hierarchy) that my accent wasn't Turkish and that I was actually a secret Greek spy. I still find myself revisiting these kinds of dialogues in my head from time to time.

Güncelleme: E-Devlet profiline girmeyi başardım. Tabii bu bir başarı sayılırsa. İşte bütün pubdaki müşterilerimin beklediği gün geldi, ben *Türk-Türk* müyüm, yeterince azınlık mıyım yoksa yeterince ayrıcalıklı mıyım? Yeterince göçmen miyim? Yeterince beyaz, yeterince kadın, yeterince obje miyim? Yetiş E-Devlet, beni bu arafadan kurtar!

Görebildiğim kadariyla aile ağacımın kayıtları 1820'lere kadar gidiyor. Yani bu, Türkiye'nin 90 milyon nüfuslu bir ülke olduğunu kayıda alırsak o kadar da kötü değil. 90 milyon çarpı herkesin anneannesinin dedesinin babası artı öbürleri neye eşittir bilmiyorum. Kendi aile ağacımı oluşturan bireylerin matematiğini yapmak için, ağaça dahil olan herkesin doğum ve ölüm yerlerini Google Maps'e yazdım, ve sokak görünümünde bu olmayan insanları İsviçre'nin ücra bir köyünden bağlanıp aradım.

Sonuç:

Aladdin Keykubat'ı bulamadım, ama bu araştırma süresince harcadığım vakit ile üç kez *Yüzüklerin Efendisi* maratonu yapıp yüzüğü kendim *Mordor*'a götürübilirdim. Bu süreyi bana harcatan ve bu metni bana yazdırın duygunun Avrupa'da yaşadığım hangi Türkofobik enstantanemden çıkışgeldiğini bulduğumda korkarım Frodo ve Gandalf yüzüncü kez Ölünsüz Topraklar'a yelken açmış olacaklar.

Bu metinde bu onaylamadığım ayrımcı bakış açısına sahip sorulara ortak olmamak adına size bir cevap, özellikle gen yüzdem ile ilgili bir cevap sağlamayacağım, bu çok kolay olurdu, öyle değil mi? Ancak net bir cevap yerine sizin, Türk kimliğimle yakından ilişkili William'ın ve eski üniversitemden bazı arkadaşlarının tatmininiz için yazımın sonuna Google Maps'in sokak görünümünde gezdiğim atalarımın kayıtlı oldukları bazı mahalle ve sokakları ekledim. Kişisel e-mail adresim cemrenomer@hotmail.com, buyurun, çekinmeyin, bana nereli olduğumu söyleyin; çünkü belli ki benim kendimi bir Türk olarak nasıl tanımladığım pek de önemli değil(!).

Update:I managed to log into my E-Devlet profile. If that even counts as an achievement. The day all the customers at the pub have been waiting for has finally arrived: am I *Turkish-Turkish*, am I sufficiently a minority, or sufficiently privileged? Am I migrant enough? White enough, woman enough, object enough? Help me, E-Devlet, save me from this limbo!

As far as I can see, the records of my family tree go back to the 1820s. Considering that Turkey has a population of 90 million, that's not too bad. I don't know what 90 million multiplied by everyone's grandmother's grandfather's father plus the rest adds up to. To work out the mathematics of the individuals who make up my own family tree, I entered the birth and death locations of everyone listed on the tree into Google Maps and searched for these no-longer-existing people via Street View, logging in from a remote village in Switzerland.

Result:

I didn't find Alaaddin Keykubat, but with the amount of time I spent on this research, I could have watched The Lord of the Rings trilogy three times over and personally carried the ring to Mordor myself. By the time I figure out which Turkophobic moment I experienced in Europe gave way to the feeling that made me spend all this time, and write this text, I fear Frodo and Gandalf will have already sailed to the Undying Lands for the hundredth time.

In order not to participate in the discriminatory questions I do not endorse in this text, I won't give you an answer, especially not one about my genetic percentages. That would be too easy, wouldn't it? Instead of a clear answer, for the satisfaction of you, of William who's much interested in my Turkish identity, and of a few friends from my former university, I've added to the end of this text some of the neighborhoods and streets where my ancestors were officially registered, as seen through Google Maps' Street View.

My personal email address is cemrenomer@hotmail.com. Go ahead, don't hesitate, tell me what I am; because clearly, how I define myself as a Turk doesn't seem to matter all that much (!).

Cumhuriyet

İstanbul Google Street View

Mar 2014 Daha fazla tarih gör

Cumhuriyet, İstanbul ilinin Şişli ilçesinde yer almaktadır. Duantepe ve Paşa mahalleleriyle komşudur. Muhtarlığı Cumhuriyet mahallesi, Nehir Sokak No:4... [Daha fazla](#)

Özet bilgiler

Fotoğraflar

Seydim

9 Ankara - Isparta Yolu

Isparta Google Street View

Haz 2024 Daha fazla tarih gör

Seydim

Eğirdir/Isparta Türkiye

Fotoğraflar

Dalama

Kooperatif Cd.

Aydın Google Street View

May 2024

Dalama

09110 Efeler/Aydın Bulutlu · 10 °C 14:25

Fotoğraflar

Oteller

Nysa Otel €91 4,1 ★ (711) 4 yıldızlı otel

Aymira Hotel ... €72 4,4 ★ (910) 4 yıldızlı otel

Anem ... 4,5 ★ 4 yıldızlı otel

Daha fazla otel göster

Paylaş

Kaydedilenler

Son aram...

Zaferi...

Sakar...

Orta

Medr...

Eğirdir

Aydın

Daha fazla...

Uygula mayı...

Kaydedilenler

Son aram...

Cumh...

Basel

Domo...

Biella

Daha fazla...

Uygula mayı...

Kaydedilenler

Son aram...

Cumh...

Basel

Domo...

Biella

Espace Cultur...

Uygula mayı...

Zaferiye

Manisa

Google Street View

May 2018 Daha fazla tarih gör

Bulutlu · 11 °C

14:46

Zaferiye

45170 Kula/Manisa

Türkiye

Yol tarifi Kaydet Yakınında Telefonla Paylaş

Özet bilgiler

Zaferiye, Manisa ilinin Kula ilçesine bağlı bir mahalledir. [Vikipedi](#)

Oteller

Anemon Kole... €61
Can Deluxe H... €45
ŞATO 4,6 ★ (779) 3 yıldızlı otel

Daha fazla otel göster

Kültür Cd.

Aydın

Google Street View

Nis 2024

Görüntünün çekme tarihi: May 2018 © 2022 Google Holland Şartlar Gizlilik Sorun bildirin

Mesrutiyet

09100 Efeler/Aydın

Türkiye

Yol tarifi Kaydet Yakınında Telefonla Paylaş

Kültür Cd.

Aydın

Google Street View

Nis 2024

Görüntünün çekme tarihi: May 2018 © 2022 Google Holland Şartlar Gizlilik Sorun bildirin

Yenipazar

Aydın

Türkiye

Yol tarifi Kaydet Yakınında Telefonla Paylaş

Özet bilgiler

Yenipazar, Ege Bölgesi'nde Aydın ilinin bir ilçesidir. İzmir-Denizli Devlet Karayolu'ndan 8 km içeride bulunduğuundan göç almış ve bu nedenle Aydın Kü... [Daha fazla](#)

Oteller

Nysa Otel €91
Nazilli Trend ... €45
Safir 4,8 ★ (207) 4 yıldızlı otel

Yenipazar Yolu

Aydın

Google Street View

May 2024

Görüntünün çekme tarihi: Nis 2024 © 2022 Google Holland Şartlar Gizlilik Sorun bildirin

Medrese

Kalkandere, Rize | Google Street View

Eki 2023

© 2023 Google

Görüntünün çekme tarihi: Eki 2023 © 2023 Google Hollandası Sertler Gizlilik Sorun bildirin

Paylaş

Medrese

Kalkandere/Rize
Türkiye

Yol tarifi Kaydet Yakınında Telefon'a gönder Paylaş

Eğirdir
Aydın
İstanbul
Basel
Domo...
Daha fazla...
Uygula may...
Kaydedilenler
Son aramalar
Medre...
Eğirdir
Aydın
İstanbul
Basel
Domo...
Daha fazla...
Uygula may...
Cibali

Cibali

34083 Fatih/İstanbul
Türkiye

Yol tarifi Kaydet Yakınında Telefon'a gönder Paylaş

Özet bilgiler

Cibali, İstanbul'un Fatih ilçesinde, Unkapı'ndan Eyüp Sultan'a doğru Haliç'in batı kıyısındaki mahalle. 2008 yılında yapılan bir düzenleme ile Haydar... Daha fazla

Fotoğraflar

Fotoğraflar

Orta

671. Sk.
Sakarya | Google Street View

Haz 2025 Daha fazla tarih gör

© 2025 Google

Görüntünün çekme tarihi: Haz 2025 © 2025 Google Hollandası Sertler Gizlilik Sorun bildirin

Paylaş

Orta

Adapazarı/Sakarya
Türkiye

Yol tarifi Kaydet Yakınında Telefon'a gönder Paylaş

Eğirdir
Aydın
İstanbul
Daha fazla...
Uygula may...
Kaydedilenler
Son aramalar
Medre...
Eğirdir
Aydın
İstanbul
Basel
Domo...
Daha fazla...
Uygula may...
Kalkandere, Rize | Google Street View

Eki 2023

© 2023 Google

Görüntünün çekme tarihi: Eki 2023 © 2023 Google Hollandası Sertler Gizlilik Sorun bildirin

Paylaş

Kalkandere Eczanesi

Google Maps

Google Maps

Google Maps

Türkofobi ile ilgili daha fazla :

More on Turkophobia :

https://www.cs.princeton.edu/courses/archive/spr10/cos444/papers/shohat_musch03.pdf

McCarthy, Justin (2010-08-15). *The Turk in America*. University of Utah Press. ISBN 978-1-60781-013-1.

(Eğer browser'ınız üzerinden PDF versiyonunu bulamazsanız bana yazın, size bir kopyasını yollayabilirim.)
(If you can't find the PDF version on your browser , you can write to me for a copy.)

<https://www.gra.ch/bildung/glossar/tuerken/>

<https://sieps.se/media/uq1dbxus/turkey-sweden-and-the-european-union-experiences-and-expectations.pdf>
(Özellikle birinci bölüm *The Turk as a Threat and Europe's Other*) (Especially the first chapter *The Turk as a Threat and Europe's Other*)

<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/bulgaria/4531391/Mayor-of-Sofia-brands-Roma-Turks-and-retirees-bad-human-material.html>

<https://balkaninsight.com/2020/10/19/how-the-bosnian-serb-assembly-redefined-bosniaks-as-enemy-turks/>

When the Serb elites set out to destroy Bosnia and Herzegovina in the 1990s, 'the Turk' still occupied an important place in the imagination of the Serb political class. Islam was, therefore, the element of Bosniaks' identity that lent itself most to reconceptualisation.

Members of the Bosnian Serb Assembly used Islam as the permanent motif in the process of construction of a new identity for Bosniaks. In the process of constructing this new reality, they saw their actions as continuation of efforts to de-Ottomanise or de-Turkify Bosnia.

<https://greekcitytimes.com/2020/07/13/cypriot-archbishop-turks-remain-uncivilized-who-only-destroy-and-appropriate-the-cultures-of-others/>

<https://fudepa.org/Biblioteca/recursos/ficheros/BMI20060000083/attitudes.pdf>

<https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/6F5D196A7FEAADA3EB67F32550AFEF46/S0090599200037910a.pdf/reconstructing-the-past-in-a-post-ottoman-village-turkishness-in-a-transnational-context.pdf>